

Nr 242.

Godkänd av första kammaren den 18 maj 1920.
Godkänd av andra kammaren den 18 maj 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av §§ 4 och 12 i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m.

(Bankoutskottets utlåtande nr 51.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 7 januari 1920 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov hade Eders Kungl. Maj:t i punkt 15 under elfte huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition med förslag till lag om ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring, som kunde komma att till riksdagen avlätas, tillsvidare beräkna ordinare anslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring, till 280,000 kronor.

Vidare hade Eders Kungl. Maj:t i punkt 6 under tionde huvudtiteln av propositionen om tilläggsstat till riksstaten för år 1920 föreslagit riksdagen

dels medgiva, att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som utgått eller utgår såsom sjukhjälpsersättning eller livränta för tid under år 1920 eller såsom begravningshjälp i anledning av dödsfall, inträffat under nämnda år, må höjas med 50 procent utöver det belopp, vartill ersättning må bestämmas enligt grunderna i

förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring,

dels förklara, att den omständigheten, att beslut om utbetalande av dylik ersättning av riksförsäkringsanstalten meddelats först efter utgången av respektive åren 1918 och 1919, icke må utgöra hinder för åtnjutande av ersättningsförhöjning enligt kungörelserna den 28 juni 1918 och den 20 augusti 1919 angående höjning för åren 1918 och 1919 av ersättning, som utgår jämlikt förenämnda förordning den 18 juni 1909,

dels ock för bestridande av härav föranledda kostnader å tilläggsstat för år 1920 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 175,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 27 februari 1920 avlåten proposition, nr 208, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av §§ 4 och 12 i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Slutligen har Eders Kungl. Maj:t i en likaledes den 27 februari 1920 avlåten proposition, nr 209, föreslagit riksdagen att öka ordinarie anslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring, nu 30,000 kronor, med 212,000 kronor till 242,000 kronor.

Såsom av utredningen framgår, avse de föreslagna ändringarna i 1909 års förordning — i avvaktan på ett genomförande av frågan om allmän sjukförsäkring — dels en höjning med 100 procent av de enligt förordningen utgående ersättningsbeloppen, dels ock ändring av de i förordningen förekommande preskriptionsbestämmelserna på det sätt, att bestämmelsen i § 4 att för utfående av dödsfallsersättning skadan skall hava medfört döden inom två år från olycksfallet eller från det sjukdomen blev känd, helt borttages och den i § 12 föreskrivna tid, inom vilken framställning om ersättning skall göras efter det skadan yppats eller, där fråga är om ersättning i anledning av dödsfall, från det döden inträtt, bestämes till 3 år i stället för såsom nu två år.

Vad först angår frågan om förhöjning av ersättningsbeloppen, har riksdagen funnit sig böra godkänna förslaget, att desamma må höjas med 100 procent.

Beträffande vidare de föreslagna ändringarna i förordningens preskriptionsbestämmelser har till en början i fråga om föreskriften i § 4 såsom stöd för borttagande av densamma i propositionen framhållits, att en dylik bestämmelse icke sällan förefölle ganska orättvis och att fall kunde förekomma, då just den omständigheten, att sjukdom varat under flera år, under vilka den sjuke fordrat vård samt han och hans familj måst leva uteslutande på den honom tillkommande ersättningen, kunde göra det mera behjärtansvärt än eljest, att de efterlevande erhöle understöd. Huru ömmande omständigheterna i det särskilda fallet än må hava varit, har, enligt vad riksdagen inhämtat, riksförsäkringsanstalten på grund av denna bestämmelse icke kunnat tillerkänna de efterlevande någon ersättning. Det har således ansetts vara önskvärt, att ifrågavarande bestämmelse snarast möjligt bringas ur tillämpning.

Den tvååriga preskriptionen enligt § 12 i dess nuvarande lydelse har likaledes medfört, att ett icke ringa antal framställningar om ersättning måst avvisas. Dessa framställningar utgjorde, enligt vad riksdagen från riksförsäkringsanstalten erfarit, år 1914: 6, år 1915: 8, år 1916: 14, år 1917: 17, år 1918: 15 och år 1919: 14.

Riksdagen har godkänt den föreslagna ändringen av § 12. Vidkommande tidpunkten för de nya bestämmelsernas ikraftträdande har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att desamma skola äga tillämpning från och med ingången av år 1921.

Vad angår tillämpningen av de förändrade preskriptionsbestämmelserna, innebär förslaget, att olycksfall, som inträffat före den 1 januari 1921, och sjukdom, som yppats före nämnda dag, skola bedömas efter äldre bestämmelser.

Riksdagen tillåter sig erinra, hurusom med hänsyn till ifrågavarande äldre preskriptionsbestämmelser en mängd framställningar om ersättning icke kunnat av riksförsäkringsanstalten bifallas, utan hava vederbörande i stället hos Eders Kungl. Maj:t anhållit att bli tillerkända ersättning; och har Eders Kungl. Maj:t pläгат föreslå riksdagen att bevilja vederbörande ersättning enligt samma grunder som i förordningen. Riksdagen har också i regel beslutit i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Om de föreslagna ändrade bestämmelserna gäves återverkande kraft, skulle såsom en följd därav antalet propositioner av ifrågavarande slag komma att minskas och således någon lättnad i Eders Kungl. Maj:ts och riksdagens arbete därigenom vinnas. Därjämte bleve den olägenhet för de ersättningssökande i form av tidsutdräkt med erhållande av understöd,

som det nuvarande förfaringssättet medför, begränsat till ett mindre antal fall. De nya bestämmelserna torde likväl icke böra sträcka sin verkan så långt tillbaka, att de komma att avse även fall, som vid tiden för bestämmelsernas ikraftträdande redan äro preskriberade enligt de äldre bestämmelserna. Detta skulle dock icke behöva ske, om de komme att gälla de fall, där olycksfallet inträffat eller sjukdomen yppats efter ingången av år 1919.

Riksdagen har därför beslutit, att slutstadgandet i den nya förordningen skall erhålla den avfattning, att ifrågavarande paragrafer i deras nya lydelse, § 4 dock med undantag beträffande ersättningsbeloppens storlek, förklaras äga tillämpning i fråga om de ersättningsanspråk, som grundas på skada (genom olycksfall eller sjukdom), vilken yppats efter ingången av år 1919.

De av denna ändring föranledda kostnaderna torde icke behöva medföra någon höjning av det begärda anslaget.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om förhöjning med 50 procent för år 1920 — i likhet med vad som förut beslutits för åren 1918 och 1919 — av de i förordningen angivna ersättningsbeloppen har riksdagen icke funnit något att erinra,

Riksdagen har sålunda, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställningar,

1:o *dels* medgivit, att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som utgått eller utgår såsom sjukhjälpsersättning eller livränta för tid under år 1920 eller såsom begravningshjälp i anledning av dödsfall, inträffat under nämnda år, må höjas med 50 procent utöver det belopp, vartill ersättning må bestämmas enligt grunderna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring,

dels förklarat, att den omständigheten, att beslut om utbetalande av dylik ersättning av riksförsäkringsanstalten meddelats först efter utgången av respektive åren 1918 och 1919, icke må utgöra hinder för åtnjutande av ersättningsförhöjning enligt kungörelserna den 28 juni 1918 och den 20 augusti 1919 angående höjning för åren 1918 och 1919 av ersättning, som utgår jämlikt förenämnda förordning den 18 juni 1909,

dels ock för bestridande av härav föranledda kostnader å tilläggsstat för år 1920 under tionde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 175,000 kronor;

2:o) bifallit det i Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 208 omförmälda förslag till förordning angående ändrad lydelse av §§ 4 och 12 i förordningen den 18 juni 1919 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, dock att det till förordningen hörande slutstadgandet erhållit följande ändrade lydelse:

Denna förordning skall äga tillämpning i fråga om skada, som yppats efter ingången av år 1919; dock att beträffande beloppet av ersättning äldre bestämmelser skola gälla för skada, som uppkommit före den 1 januari 1921; samt

3:o) ökat ordinarie anslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, nu 30,000 kronor, med 212,000 kronor till 242,000 kronor.

Stockholm den 18 maj 1920.

Med undersätlig vördnad.
